

Feria secunda post Pentecostes

ribi an acceperint spiritus sancti in specie et dono linguaꝝ. Ad qd̄ aliquis dixerit sicut et Tho. i. 1. di. xvij. ar. q̄ tñm̄ inuisibiliter acceperit et nō in sp̄e lingue v̄l̄ dono eo q̄ mulieres nō interebant ad p̄dicādū: s̄z phibent in ecclia docere. i. Tñm. ij. tamē Nico. de Lyrā sup illud Aces. h. Proph̄ tabūt filij vestri et filie v̄r̄c. di. c. q̄ indifferenter v̄tri usq; sexus p̄sonae et ip̄e mulieres cū aplis acceperūt sp̄m̄ sanctū visibilēt. Unū et Act. xx. 8. q̄ p̄b̄ lippo erat q̄tuoz filie ēgines p̄phetāres. deniq; sine omni exceptio scribis q̄repleti sūt oēs spiritu sancto. et ceperūt loq̄ varijs linguis. et b̄ videb̄ fore zgruū. q̄r̄ in p̄mitiu ecclia etiā ip̄e mulieres si nō publice p̄dicādo salte p̄uate loquēdo habebat fidez xp̄i astruere. Unū et si nō in rāta copia vt discipuli acceperūt: tñ sp̄m̄ sanctū visibiliter et do/ nū lingue ad uisibilitate ecclie. Iaq̄ zgruū fuit q̄ ip̄a beata maria q̄ antea etiā plena fuit grā. ac ceperit hodie sp̄m̄ sanctū visibilēt p̄ ceteris cuz do/ no linguaꝝ. q̄r̄ ip̄a erat doctrix aploꝝ et oīm fide liū. et ad cā p̄currebat. s. de diuersis p̄tib̄ mūndū q̄bus discipuli p̄dicabāt fideles deuoti ad vidē/ dū cā que deū p̄cepit et lactauit. q̄s v̄c̄z om̄es zlo labaf et instruebat in fide ut ferunt historie et ep̄i stole Ignacij. Jē de dyonisio hoc legit et suo mō credendū est de plurib̄. Jē legit de magdalena q̄ marsiliā querit. et b̄mō fieri nequissent nisi li guaꝝ dona habuissent. q̄babef p̄osicū. Rogemus ḡ dñm̄ iesū vt det nob̄ sp̄m̄ sanctū Amen.

Feria scda post Pentecostē. Sermo p̄m̄. s. d̄ grē sp̄uſſanci necessitate q̄litate et desiderabilite.

¶ Et venit in mū/

I dū et dilecerūt hoīes magis tenebras q̄ luc Job. iij. et in euāgeliō bodierno Verba sūt saluatoris nostri q̄ dicit anno eratis sue. xxxij. sabbato. vij. nonas maij ut scribit Guillerim⁹ in postilla sua: hoc est in p̄festo inuentōis sancte crucis. Tūcēt venerat Nicodem⁹ ad ieu/ sum nocte. Et tūcēt inter alia verba q̄ xp̄s nicode/ mo locuꝝ est. dicit etiā ista verba euāgeli⁹ hui⁹. In t̄bis aut̄ p̄missis insinuat xp̄s dei charitatē et mūdanoꝝ hoīim p̄ueritatem. Nā maxima dei ē charitas q̄ lux venit in munduꝝ; hoc est ip̄e de⁹ q̄ ex charitate venit in icarnatōe ut saluaret nos miserrimos p̄tōres. Jē lux etiā venit in mūdū qn̄ de⁹ sp̄uſſanci⁹ venit in discipulos in die P̄t̄ thecostes ex charitate. Nā deus lux est et tenebre in eo nō sūt v̄l̄e. i. Job. i. Et sicut lux solis super om̄es q̄z̄tū est ex se descendit nisi q̄s obicez ponat: sic sp̄uſſanci⁹ grām luaz oībus ex se p̄sto ē dare. vt dicit Lypanus de se. di. iij. Nec quēq; Mērito ḡ sp̄uſſanci⁹ lux d̄r̄ q̄ ex charitate venit i mū/ dū. Sz q̄ marima sit hoīz p̄ueritas subdit ip̄se xp̄s di. Et dilecerunt hoīes tenebras sc̄z v̄tioꝝ. magis q̄ lucē diuine grē. et sic magis amāt mōz et eterna q̄ vitā eterna. qm̄ scriptū ē Ro. vij. Sci-

pēdia p̄tī mōs. s. eterna. Sequit̄. Sia autē da vita eterna in xp̄o iesu dño nostro. qd̄ p̄t̄ pon p̄thematē alio in hoc sermōc. Itaq̄z de grā sp̄uſſanci tria mysteria hic declarabim⁹.

Prīmū d̄r̄ necessitatē salubris.

Sēcundū d̄r̄ q̄litatis realis.

Tertiū d̄r̄ bonitatis p̄amabilis.

2 Lirca p̄m̄ d̄r̄ necessitatē grē sciendū ē q̄p generali regula tenet apud theologos doctores etiā canonistas. q̄ sc̄z sine sp̄uſſanci grā null⁹ ho/ minū p̄t̄ saluari salutē eterna poterit qd̄ grā ētū me necessaria. Unū Aug. li. de natura et grā dicit. Sine grā nec infantes nec etate grādes saluari possunt. Jē Greg. di. xl. ca. Queliber oculata loca (inq̄) sine grā aiam saluareno possunt. Et infra. Quid em̄ padiso iocuī. qd̄ celo fecū/ ri⁹: et tñ hō ex padiso et angel⁹ de celo peccādo co/ cedit. Nec ibi. Et p̄dicta regla adeo firma ē q̄cō trarū tenere ecclia tanq̄ heresim reprobavit; ve/ patet de errore pelagianorū reprobato. xxiij. q. iij. Quidā. et pluribus alijs locis. Sed de hoc oritur questio. quare est vel unde hoc q̄ homo nō potest saluari nisi mediante gratia dei: cuz tñ hō sit liberū arbitriū p̄ qd̄ baber velle liberū. s. illud scriptū Eccl. xv. Deus ab initio constituit hominē et reliquit illū in manu cōsilij sui. et adie/ cit mandata p̄cepta sua. si volueris mandata p̄seruare p̄seruabit̄ te in p̄petuū. Et paulo post subdif. Ante hominē vita et mōs bonū et malū qd̄ placuerit dabis illi. hec ibi. Mirū ḡ v̄t q̄ hoī/ mo nō possit saluari cū velie p̄ liberū arbitriū. sc̄z gratia destitutū. Sz ad hec r̄ndēt̄ fm̄ docto/ res p̄cipue Bonauen. et Richar. sup. iij. di. xxiij. et concord. alios recolligēdo. q̄ sc̄z plurib̄ rōni/ bus nō p̄t̄ p̄ libeꝝ arbitriū sufficienter saluari hō sine gratia sp̄uſſanci. qd̄ ostendit et q̄tuor q̄ a seipso liberū arbitriū nō potest p̄ficere nisi per spiritu sanctū adiuuenit: et ramen sine istis q̄tuor homo nō p̄uenit ad salutē.

Prīmū est bonū velle.

Sēcundū est a peccato resurgere.

Tertiū est p̄cepta implere.

Quartū est finaliter p̄seuerare.

Prīmū est bonū velle. Nam liberū arbitriū de/ stitutū gratia sp̄uſſanci nō potest a seipso suffici/ ente velle bonū saluificū. quia scribis et est ver/ bū christi Job. xv. Sine me nihil potestis facere. Et. ii. Lor. iij. Nō q̄ simus sufficiētes cogitare aliquid a nobis tanq̄ et nobis. sed om̄is suffi/ cientia nostra ex deo est. Et ibidē super ca. vi. glo. dicit. Gratia dei ē qua sola homines liberantur a malo sine qua nullū p̄sus siue cogitādo siue volendo et amando siue agendo faciūt bonum. Hinc etiā Bern. li. de lib. arbi. ca. xxxij. dicit. Lo/ natus liberū arbitriū ad bonū cassi sunt si gra/ tia nō adiuuenit. nullū si nō excitat. Nec ille. Alii auoritates sunt plures sed p̄transco. M

Sed diceres. Lū vnicūq; menti humana na-

ruraliter inservi boni cupiditas; ut dicit Aug. et Boem⁹ de conso. Quare ergo nō sufficit q̄ se vel le bonū. nam sic liberū arbitrii null⁹ est poterit. Uidem⁹ aut̄ q̄ etiā infideles faciūt et volūt plura bona ut iustus iudicium et pietatis opera et bus iusmodi. Respōdet fm Bonauen. super. ii. dist. xviiij. q. vlti. arti. vlti. concord. Richar. q̄ opus potest dici bonū tripliciter. Uno mō simpliciter q̄ est vite eterne meritorū. Et h̄mōt bonūz bo/ minis liberū arbitriū lapsū nō potest etiā mini/mū cogitare yel velle absq; auxilio gratiæ scilicet gratiæ facientis iuxta pdictas autoritates q̄ in/ telligunt̄ de būiūsmōi bono. Secūdo modo di/ cit aliqd opus bonū et hoc q̄ aliquo mō dispo/ nit de cōgruo ad bonū gratiæ cōsequendū; ut sa/ cere virtutis bonū cū recta intentiō extra charta/ tē. sicut est castitas patientia humilitas etc. Eti/ ta le opus nō potest liberū arbitriū q̄ se absq; mu/ nere gratiæ gratis date p. qd̄ illuminat̄ exciteat̄ et dirigat̄ ut velit facere aliquid qd̄ sit deo placitū. Terti⁹ modo aliqd dicit̄ bonū qd̄ in finē est or/ dinabile ut sunt bona moralia p que nō dispo/ nit homo ad gratiā vel gloriā quia nō sūt ordi/ nata in finē sed tm ordinabilitia. et habent aliquā ordinationē intra se ex transītu super debitā ma/ teriā. sicut est pascere esurientē. honorare paren/ tes. iustiūdicare. peregrinos suscipere. ieiuna/ re. orare et similia. talia potest facere liberū arbitriū sine aliquo munere gratiæ per naturalez in/ stinctū et puris naturalib⁹; deo tamē cooperan/ te sicut cooperat̄ alijs creaturis ut causa prima generali morti. q̄ uis talia difficulter possit ho/ mo facere sine gratia gratis data relictus in pu/ ris naturalib⁹; sed vt siāt̄ faciliter necessaria est gratia gratis data. Unū talia faciūt̄ etiā infide/ les. Et sic patet respōsio. Secūdū est a peccati/ sis resurgere. qd̄ etiā requiriāt̄ ad salutē. qz ut scri/ bit Apoc. xxi. Nil coinquiatū. s. peccato intra/ bit in celū; hoc aut̄. s. resurgere a petō libe. arb. et se nō pōt̄ sine gratia ut Richar. sup. ii. dis. xviiij. et concor. Bonauen. ac alijs doctores pbant. Tū qz p peccatiū homo pdit p̄ticipationē diuine sili/ tudinis et incurrit irā dī. Ideoqz nō pōt̄ ex se hu/ iusmōi p̄ticipationē diuini lumenis recuperare qz hoc nō est nature sed gratia illuminat̄ aīaz. Sicut aer n̄ pōt̄ ex se illuminari s̄ p̄ luxē. qz p pec/ catuz aīa occidit̄ et morti eternae obligat̄. Ideoqz sicut hō mortu⁹ nō pōt̄ naturaliter se reuiuifīca/ re nisi a deo miraculo se uiuifīceat̄. sic aīa mortua/ p̄ p̄tū n̄ nisi dei grā resusciteat̄ a seip̄a p̄ libez arbitriū resurgere nō poterit ad vitā eternā. Nā pec/ catū nō pōt̄ remitti nisi spūsceti grā cui⁹ ē. p̄ priu/ op̄ p̄tā remittere. sic Alex. papa. xxiij. q. i. c. Au/ diuum⁹. dī. N̄ Terti⁹ ē p̄cepta ipleres sine q̄ nō est sal⁹ Mat. xix. Si vis ad vitā ingredi sua mādata. Sz si q̄rīt̄. vtr̄. hō sine grā p̄ se possit im/ plere dei mādata. Ad h̄ r̄ndet fm Bona. et R̄/ char. sup. ii. dī. xviiij. q̄ mādata dei duplicit̄ p̄nt̄.

ipleri. Uno mō q̄tū ad gen⁹ vel eēntiā opis tm̄ mō. et si chō cū grā ḡtis data etiā in petō manēs vel heretic⁹ et infidelis pōt̄ sine grā ḡtūfaciente i/ plere mādata pluravt̄ nō piurare. pentes bono/ rare. nō furari. sic et sup̄ dīctū ē. Alio mō q̄tū ad intēctionē mādatis fm formā interōis. et sic p̄ne ipleris absq; grā gratiæ faciēte. qz de⁹ mādañ. p̄ces/ pit ut n̄a voluntas p̄formaret voluntati diuine ob/ seruādo illa mādata i charitate et excharitate dī/ q̄ nō pōt̄ eē sine grā. Naz. et Līm. i. Finis p̄cepti ē charitas de corde puro et sc̄ia bona acīde nō fi/ cra. Ecce q̄q̄ necessaria ē grā. O Quartū ē fi/ naliē p̄seuerare. Nā scribis Mat. xxiij. Qui p̄se/ vloz in finē bic salu⁹ erit. Sz sine grā spūsceti nō pōt̄ hō a seip̄o p̄seuerare in grā dei. qz ex p̄tā cor/ ruprōe fact̄ ē hō instabil. Unū glo. sup̄ illō Thre/ noz. iij. Misericordie dñi zc. dīc. Nō pōt̄ bō du/ stare et insult⁹ diaboli nisi misericordia dñi adiu/ uet̄. Et huic p̄sentit mḡ in. q. dī. xviiij. ac. Aug. li. de p̄fectōe iusticie i fine dī. q̄ error remouēd̄ ē ab aurib⁹ hoim q̄ p̄redit ad nō peccādū hūanaž sufficere voluntate et grā dei adiutoriū nō eē nece/ rū. Propterea em̄ q̄tide in dñica oīone oram⁹ dī. Et ne nos iducas in tepratoz. qz cadere habe/ mus nisi a do p̄fuerū. Hec fz Aug. ibidē. Ad/ id faē exēplū qd̄ legit̄ in vitasp. s. q̄ qdā vidēs ali/ q̄s heremitas i p̄tā cecidisse. mirat̄ retulit sc̄o/ p̄i abbati. Lui sc̄ut̄ ait. Fili noli mirari de hō p̄/ hō cadit in p̄tā qz tor⁹ fragilis ē. sz mirādū po/ ti⁹ ē hō qaliqū p̄seuerat̄ et nō cadit̄ qz h̄ē sup̄ hoim/ naturā corrūptā et solo dei mūere et grā. Si dis/ cas q̄re ḡnō excusat̄. dāna hō nō p̄seuerās. sz/ cadēs in p̄tā nec resurgēs cū nō possit stare nec resurgere a seip̄o. R̄ndet fm Bonauē. vbi s. q̄a/ adiutoriū grā dei sp̄ boi p̄sto ē si vult q̄rere et lūs/ cipe ut p̄ ea possit stare et resurgere. vñ sua ē cul/ pa iexcusabilis q̄ nō vule suscipere debite dispo/ nedō. sic si q̄s n̄ agit os ad cibū q̄ offert ei sua cul/ pa ē q̄ fame morit̄. d̄ h̄ alibi lat⁹. O q̄ p̄tōr age/ pñia; et q̄re grā dei. qz sine ea nō potes saluari/ P̄ Līrca sc̄dm de q̄litatere. Sz gibis i etnū. ali grā q̄stio ē. q̄lis res ē grā dei v̄l spūsceti. ut sc̄ia/ mus eā aḡscere fm suā entitatē. Ad h̄ r̄ndet bre/ uītz̄ Bēr. in ser. de charitate et grā xp̄i dī. q̄ grā/ in q̄t̄ elur qdā aīa a do ifusa mirabilis aīaz deco/ rās bōficas et ḡtificās h̄ns comitē sp̄m sc̄m. In/ q̄b̄ v̄bis q̄tuor maglia iſinuās de grā spūsceti. Dīo q̄lis sit grā realr. Unū dī. Ḡia ē lux nō qdē/ materialis. s̄ spūal̄ q̄ illumiat̄ aīaz ad coḡscēdū se/ ip̄az et dēi vez fide vera et diligēdū dēi cognitū; ac ad bñ opandū. Unū Aug. de natura et grā dīc/ q̄ grā ē re nō ē alid̄ q̄ lux ale illuminās mēre ad/ bñ fm legē dī et ḡtūcuite opandū. Sz vez grā lux/ idē sit i re qd̄ charitas doctores disputat̄. inē q̄s/ Sco. sup. ii. dī. xviiij. q. vñica. et p̄cor. Rich. tenet̄/ q̄ grā realr sit idē qd̄ charitas. Sz ista differat rōe/ Ip̄em habet̄ q̄ spūscūs aīaz ihabitāt̄ dī grā ē/ q̄tū de h̄z tale boiez grā; ita q̄ grā respic̄t dēi.

Feria secunda post Pentecostes

Secundo

acceptantē sive diligētē, et iā dī charitas, qz co
dē habitu q spūscitū in habitat aiām volūcas
mouet ad deū diligendū meritorie, et inclinatur
ad actū meritorū et sic dī charitas in qzē habēs
eā habet deū chaz, et dilectū; ita q charitas respi
cit deū nō in rōne diligētis h̄ in rōne diligibilis
et tñ hec idē sūr re. Sicut ignē esse calidū et calefa
cere et solē esse splendidū et splendere idē calor et
idē splendor efficit. Ite hoīem esse viuū et hoīem
ipm viuere et vitales opacōes facere; ipa eadē vi
ta facit; sic idē est realiter esse deo gratū p chari
tate, et p eandē charitatē habere deum chaz sup
omia. Nā et in cōmuni v̄lo quēdī, p codē habe
tur dicere. Iste est mibi gratus et iste est mibi
charus. Sz et in greco nomē charis idē ē qd gra
tia latine. Un et eucharistia bona ḡra interprāt̄:
sz a noīe charis nomē charitatis deriuat. ḡ idē
sūre. Nec exēpla addunq̄ Rich. Ad idē etiā
facit rō fm colde doctor̄, qz oīs excellētia q̄ciū
qz gracie attribuit̄ etiā charitatis attribuit̄ et econ
uerso. Nā Aug. xv. de trini. c. xviij. loquēs d̄ cha
ritate dicit. q nullū ē dono isto excellētī et ipm
solū diuidit̄ inter filios regni et pditionis. Et hec
omia attribuit̄ etiā gracie. vtraqz etiā est forma
v̄tū et vtraqz p̄lūḡ deo, et sic si ponerent̄ disti
cta alter, supflueret cū vñū sufficeret. O ḡbomo
dīse deū diligere gratuitē et habebis ḡfaz.

Sedō in verbis p̄missis Bern. insinuat̄. s. a
quo ḡra infundat̄ cū dī aie infusa a deo, qz nul
la creatura citra deū pot̄ gracie dare. Und P̄s
Gratiā et gloriaz dabit dīns. s. solus nō angelus
nec pura creatura. Tertio insinuat̄ q̄lia bōa
ḡra in aia opa cū dī aiā mirabiliter decorās.
bonificās et gratificās. vbi tria bona ḡre tangūt
que facit. s. decorare; bonificare et gratificare. scz
aiām. qz sicut carbo extinctus sit nigredine tur
pis et frigidus ac feridus. sz cū ignifit splēdid⁹;
calidus et delectabilis aspectui. Sic in p̄posito
aia turpis ē et peccato frigidata ac ferida nisi des
coē splēdoris induat̄ p luē gracie. nec est bona
nec deo grata sine gracie q̄ p̄cipiat̄ diuine simi
litudinis luē. Sicut etiā diabolus q̄uis in na
turalib⁹ fuit factus pulcherrim⁹: tñ q̄ grā ca
ret; horēdissim⁹ ē et malus nec grāt̄. Pro
p̄cerea Lbry. dicit. q̄ melior et deo acceptior est
vn̄ iustus in grā exīst̄ q̄s totus mūdus pecca
torib⁹ plenus. Quarro insinuat̄ quō a dō grā
p̄staf. qz nō nū cū spūlanc̄to. Un dī habens cōi
ter spiritūsanctuz. qz vbi cū q̄z grā adest; ibi spiri
tussanc⁹ manet. et p sequēs etiā pater et filius.
iuxta illud Job. xiiij. Si q̄s diligit me t̄c. ad eū
veniem⁹ et mansionē apud eū faciem⁹. O ḡmis
ra dei charitas. o p̄tōr age penitētiā et habebis
deū et gratiam.

R. Circa tertīū de bonitate p̄amabili et pre
desiderabili ip̄l̄ ḡre querit. vt̄z gracie gratū fa
ciens sic equē desiderabilis sup omia sicut et cele
stis ḡlia p̄petua. Ad qd fm Bonauē. sup. ij. diss.

xvij. atq; frā. Ma. aliosq; recolligēdo Rūder
p exclusionē q̄ sic. Et h̄ oīndit plurib⁹ mōis.

Primo ex autoritate.

Secundo ex identitatis rōne.

Tertio ex exemplificatōe.

Quarto ex inductiua declaratōe.

Primo ex autoritate. Nā Ro. vj. Bpl̄s dīc. Gia
dei vita eterna. Sz vita eterna ē glia celestis. ḡleḡ
q̄ ḡra haber rōne vltimi finis desiderabilis sic et
glia celestis. Un et Aug. vt sup tacū ē. xv. d̄ trini
ta. dicit. q̄ charitas sive ḡra est excellētissim⁹ do
nū qd est p̄p̄l̄ ḡlia celestis. ḡr̄. Secundo ostē
dit ex identitatis rōne. qz vi. pb̄t Bonauē. vbi ī.
Gia et glia sūc idē realiter. vtraqz em̄ noīat diu
nā influentiā p̄ quā aia haber deū inhabitantes
in seip̄a. qz deō p̄ gracie inhabitat aiām in p̄nti
semiplene p̄ modū meriti ac̄rēdi: sz p̄ gliaz idē
deō inhabitat aiām in futuro p̄fecte p̄ modū p̄
petue regnādi et q̄lēcēdi. Un ḡra et glia solū diffe
rūt fz modū habēdi deū min⁹ p̄fecte et p̄fecte sue
cedere. sz fm rē ḡlia nil aliud ē q̄s ḡra p̄sumata.

Tertio exēplū ad id ponit fm cundē Bonauē.
qz sicut vidēt̄ q̄ lux aurōre et lux eadē dīa
in mane et in meridiā nō differunt̄ realiter nū fm
modū vel statū min⁹ p̄fectū et pl⁹ p̄fectū. Sic est
de ḡra q̄ p̄mo orīz in aurora: h̄ est dū p̄tōr d̄ te
nebris p̄tōz ad lucē incipit queri p̄ penitē
tandē. p̄ficit in mane p̄ iusticiā donec p̄ficit p̄le
uerādo in plena die ḡlia. Prouer. iij. Justo se
mita q̄s lux splēdens p̄cedit et crescit v̄lqz ad p̄f
ctā dīc. via impioz tenebrosa nesciū vbi coru
ant sez in infernū. Nec ibi. Ite color in tenebris
nō vidēt̄ et in lumine vidēt̄: et tñ idē color est v̄tō
biez; sic eadē lux spūalis ḡre est cū luce ḡlia. q̄s
me desiderabilis. O ḡbō aduerte hec q̄ si p̄ glo
ria habēda te morti exponeres: sic debes facere
et p̄ ḡra habēda et tenēda.

S. Quarto oīndit
ex inductiua declaratōe. Nā inductiua fz frā.
Maro. q̄uor sūt potissima q̄ ab hoīlo sumē de
siderant̄. Primo bona spūalia; vt diuitiae bono
res et hmōi: et tñ hec omia merito relinquēda sūt
q̄p̄ gracie dei habēndā. sicut p̄t̄z de apl̄s Mat
thei. cir. di. Ecce nos reliquias omia z̄. Se
cūdo p̄ istiā sūt bona naturalia vt sanitas et vi
ta; corpos et aia; et tamē hec omia sūt morti expo
nēda potius q̄s hō gratia p̄dat et peccati morta
le: vt p̄t̄z in martyrib⁹. Tertio p̄cerea sunt bo
na virtutia; pura fides; spes; būlītas; pietas et
hmōi. similiter et bona intellectuā; vt sapientia
scientia et hmōi; et tamē hec omia sūt inutilia sine
gracie. ḡr̄. Exemplū de pb̄is. Quarro sup p̄
dicta sūt desiderabilia bona eternalia q̄ sūt ipa
tria v̄rēlio dei; gaudiū p̄p̄erū: et tamē sancti di
p̄ligerent̄ esse in inferno si possibile esset ibi hab
ere dei gratia et esse in padiso sine in celo sine
dei gratia. Sicut dicit Bnf. li. similitudinū. Si
binc inquit inferni horroz et illinc peccati cerne
repudorē. et vni coꝝ necessario immergi habet̄

pus me īfernū demergerē aīnq̄ p̄tū admittērē. Nallēm pur⁹ a peccato. et p̄sequēs in gra-
ta dei existēs gebennā itare q̄ p̄tū sorde pollu-
tus celestia regna tenere. Hec Ans. Referētias
q̄ sanct⁹ Hugo dī. Si tuc placet de⁹ pietati tē-
tus sūt̄ ponas me in īfernū. sicut demeror et
tua iusticia p̄ p̄tis meis dūtarat. et ibi sc̄z in īfer-
no da mībi diligere te et in grā tua esse. O ḡ vos
p̄tōres q̄ in peccatis p̄manetis ut qd vultis po-
nus perire p̄ p̄tā q̄ gratiā dei q̄rere p̄ penitētias
O fatui. o miserrimi q̄ p̄ momētanea delectatō
ne p̄ditis gloriā eternā. O ḡcharissimi penitētia
ogēdo rogem⁹ dñm ieluz ut det nobis in p̄senti
gratiā et tandem gloriā Amen.

Decadē feria post Penthecosten Sermo secū-
dūs ī de gracie spūsc̄ti grata suscep̄tōe dū da-
tur et de p̄tōre et restauratiōe.

Natiōes gra-

i tia spūsc̄ti effusa est Act. x. in epistolā
la bōdierna. Misericors deus nullū
boiem spernit q̄cū q̄ ad gratiā se disponit. s. au-
diēdo et suscipēdo verbū dei et faciēdo qd in se est
Unū sic et bōdierna eplā habet dū petrus p̄dica-
re gentib⁹ adhuc petro loquētē inq̄ cecidit sp̄s
riuissance⁹ sup̄ oēs q̄ audiebat verbū et obstupu-
erū et circūciliōe fideles q̄ venerāt cū petro. qz et
in natiōes spūsc̄ti grata effusa est. Et tūc petr⁹
dicit. In veritate coperi qm̄ nō est p̄sona. acce-
ptor de⁹. sed in om̄i gēte q̄ timer deū et facit iusti-
tia accept⁹ est illi. Multū ḡ debem⁹ deū amare
et q̄ gratiā sollicite querere sperātes qz saluabit
nos. Ad qd hōrāt idē petrus in canonica sua. h
est. i. Pe. i. c. di. Sperate in ēa que offerēt vob̄ gratiā
in revelationē ielu xp̄i q̄s filij obediēt. et hoc
potest poni. p̄ alio themate qd Lyrā exponit sic.
Sperate ad p̄sequendā gloriā q̄ est gratia cōsū-
mata q̄ offerēt qm̄ in p̄senti grata dāt. qz ē arra-
glorie in revelationē ielu xp̄i. s. qm̄ facie ad faciez
videbit. q̄s filij obediēt in mādatoz dei adim-
pletōe. q. d. Sic in grata sperare q̄c̄ gloriā vi-
sionis xp̄i implariā mandata. Unū penitētēs
oēs p̄tōres sperare possūt. qz in natiōes oēs iaz
grata spūsc̄anti effusa ē ut dicit thema. Itaq̄z
de grā spūsc̄anti in qua sperare habem⁹ in hoc
sermōe p̄ter p̄dicta triā mysteria declarēmus.

Prīmū dī gratissime suscep̄tōis.

Sēcōm dī ingratissime extinctōis.

Tertiū dī p̄fissime restauratiōis.

L Circa p̄mū de gracie dei grata suscep̄tōe
vile ē nobis agnoscere q̄s sumā deuotōe debe-
mus deo grās agere. p̄ sue grē dono; ut sic mere-
amur a deo gracie acquisitionē et augmētationē :
qm̄ ut Hugo de arca noeli. i. dīc. Sicut de⁹ grā-
tis sua dona p̄stat: ita et ingratis ea q̄ p̄stiterit se
pe subtrahit. Iē Berñ. sup̄ Lañ. Gratitudo fa-
re dona m̄tiplicat. Notādū ḡy p̄ dono grē dei

tenemur grārūactōz reddere dō ex p̄sideratōetri

P̄tō p̄siderādo quis dat.

(placi.

Sēcō p̄siderādo q̄le donū dat.

Tertiū p̄siderādo q̄bo qz indignis dat. Unū

Bpls. ii. Lor. ix. dīc. B̄as ago deo sup̄ inenar

rabilī dono. s. grāe elius tē. Acipi autē p̄t̄ p̄ the-

mate. Numq̄ grās agere debem⁹ qm̄ hīmōi nō

recognoscere donū p̄tū est. Prīmo itaq̄z cōsiderēm⁹ p̄ grārūactōe recognoscēda q̄s dat no-

bis grām. Ad qd cōter r̄ndē doctores q̄ grām

in ania p̄ncipaliter null⁹ ali⁹ causat nisi sol⁹ de⁹

efficiēdo et illabēdo menti hūanc. Unū Ps. Gra-

tia et gloriā dabit dñs. ḡ nō aliq̄ pura creatura.

Rō būi⁹ fm̄ Tho. i. q. c. t̄. ar. i. est talis. qz do-

nū inq̄ grē excedit oēm facultatē nature create.

cū grā nil aliud sit q̄ quedā p̄ticipatio diuīe na-

ture vel silicūdinis q̄ excedit oēm naturā creatā

et io impossibile ē q̄ p̄ter deū aliq̄ pura creatura

gratiā causz efficiēt. sicut ip̄ossibile ē q̄ aliqd

mortuū corp⁹ hoīs viuiscēt aīa rōnali nisi de⁹

infundat aīam viuiscāntē. Tale em̄ nō p̄t̄ fa-

cere creatura aliq̄ nec etiā angelica sed sol⁹ deus

q̄ habet aīaz creare ex nībilo. Ip̄e p̄t̄ sol⁹ reuni-

re aīam corpori. iurta illud Deut. xxxii. Ego oc-

cīdā et ego viuere faciā. Proinde qz de⁹ sol⁹ dat

gratiā viuiscāntē aīam humana debet hō mul-

tū grāt⁹ ei esse sicut ei q̄ dat vita. Et qm̄ mai⁹ est

a deo accip̄ q̄z a qlbz creatura tāq̄z a lūma ma-

iestate regia. Si em̄ rex dat tibi subam vel vestē

regiā: maius reputandū est et pl⁹ sūt agēde grā-

tes q̄z si daret inferior regi seruus. ḡtē. Sēcō

p̄siderēm⁹ p̄ grārūactōe q̄le donū de⁹ dat cum

gratiā donat. Et ad hoc r̄ndet Aug. xv. de trini-

ca. viii. di. q̄ charitas sūe grā est excellētissimū

donū qd solū diuidit inter filios dei et filios pdi-

tōis. V S̄b̄ic q̄st̄io occurrit. vt̄ grā sit do-

nū increatū idē q̄ spūsc̄tūs: an sit aliud donūz

creatū qd infundit de⁹ sūe spūsc̄tūs. Nimirū

aliq̄s posset dicere. qz videm⁹ exp̄mēto q̄ hō ali-

q̄s regi vel alteri efficiēt gratus et placid⁹ q̄ p̄us

erat odiosus ex solo aspectu vel p̄cib⁹ cū tā illuz-

suscip̄t in gratiā suā: sine hoc q̄ aliq̄d donū da-

ret illi hoī. Lū autē de⁹ sit p̄nior ad miserādū q̄z q̄

cūq̄hō cur optet nō suscip̄t p̄tōrē in gratiā

suā de⁹ aliter q̄z aliqd donū creatū i. gratiā dan-

do eidē. Ad hec r̄ndet fm̄ Bonauē. sup̄. i. di. xvij

Iē etiā sup̄. q. dist. trvij. et doctores cōter. q̄ licet

magister opinionēhāc seq̄q̄ p̄ spūsc̄tūs sit cēnti-

aliter charitas q̄ diligim⁹ deū: h̄t̄ in h̄ nō tenet

mḡi opinio. qz sic volūtas nīra in actu diligēdi

et tūmō mota et sic illibere diligēt. et p̄ consi-

quēs nō haberet rōnē merēdi i. dilectōe ip̄a. S̄

vt̄ de⁹ h̄t̄ agnoscām⁹: p̄ simpliciorib⁹ note-

mus recolligēdo ex dictis Bonauē. et alioz p̄u-

cta triā. Prīmū est notādū q̄ gratia gratuſa-

cies est dupler. Una est grā increata q̄ est ip̄e de⁹

qz de⁹ charitas est. i. Job. iiiij. et p̄ sequēs grā in-

creata q̄ apprōp̄at spūsc̄tō. Alia est grā creata q̄

Feria secunda post Pentecosten

est quidam habitus mentis a solo deo infusus quem
creat spiritus sanctus ex nihilo ac infundit anime. Et enim
plu sic anima infusa corpore dat ei donum vite. et sol istius
in aere lumen radiis. et in vino haustu iuventutis huius suam
virtutem quasi quadam donum calefaciendo et fortificando ac
certificando. iuxta illud psalmi. Et in vino letificet cor hominis.
Scimus enim quod deus nullum hominem predestinavit
mentem sua iniuste acceptat. etiam si multa beneficia eius
debet impetrare nisi donum gratiae trinitatis eadem offerat.
Unum aliter est de hoie quod solo aspectu sine munere aliquo
quo interuenientur diligit vel in gratia suscipit:
ut super dictum est. quod homo mutabilis est de odio a morte
re affectu vel per peccata aliquid. sed de impariabilis
non affectu diligit sed propter effectum doni gratiae. Proinde
de sanctis scimus quod deus omnes et reprobatur. propter culpe
de deformitate exinde in anima. ita parvula et puer donum eius
accipiendo hominem ob gratiae donum quod infunditur tam
quam arra desponsatibus et dilectis divite. Unum ergo dicitur
arra gratiae. Tercium est quod fides et scriptura decimatis
quod absque gratiae dono impossibile est placere deo. Decim
minimus etiam quod absque dono in creato quod est spiritus sanctus
homo non potest fieri acceptus deo. Proinde credendum est
quod in iustitia hominis est gratiae divite donum. ideo Christus senti
recepit hereticum inquit Bonaventuram. Et in propria posse
creatum quod est spiritus sanctus ponendum sit in nobis aliquod do
num creaturam per quod simus accepti deo. Scriptura non
decimatis exposte sed investigat a doctoribus rationebus
iustus modi. Quia gratia dei in anima ut colligatur scriptura
habens effectus. sicut formare: vivificare. illuminare.
deo assimilare: vivire et continentem acceptum facere.
Ita autem necessario sunt ab aliquo sicut ab effi
ciente et ab aliquo sicut ab informante. Sed quoniam nec est pos
sibile nec de ceteris deum esse formam perfectam alicuius
creature vel in bestiis: ideo puer donum in creatum quod
habens efficiere predictos effectus in anima veniens est et
opportunitum ponere donum creatum per quod anima informa
tur et sic vivificatur illuminatur: deo assimilatur. Unde igit
doctor modernos cōsiderationiblē cōspicere et se
curior ponere in anima donum creatum puer donum in
creatū. X. Et huiusmodi pietatis scientia resonat dicens
re. quod viros principes scientias aliquas non latet divite bo
nitas: influentia quam ita semper ipsos expiunt. hec
Bonaventura. Hoc prout per Augustinum. p. 27. Ita Bertrandi
canticum expositus (ante) sol nouit credere quod sit iesu di
ligere. dulcis iesu memoria das vera cordis gaudia
nam super mel et os eius dulcis plenitudo. Exemplum mil
tiple habet de multis scientiis mirabili dulcedine expi
metalem in gratia summitibus: ut prout de scientia Francisco. de
scientia Egidio quod ad nomine iesu super dum deuote
audiebat rapiebat et per dulcedine gratia non sentiebat
etiam puerum faciat cum subula ut per pauit etiam a
postolicus. Ita Jacobus de vitriaco narrat se vidisse
scriptores milites deuotatas qui per dulcedine gratiae rapie
bant: sic quod tota die non erat in eis neque sensus ad
extirpationem clamore aut lesionem vehementer
sentiret. O gratia dulcis est gratia dei quam deus dat suis
Sed circa predicta dicere posses. Quoniam gratia deo allegando in primo

vbi supra dicitur. quod primus diligit scientiam est ut
ipam principem dilectionem diligat. deus autem dilectio est
quod scientia est ut deum diligat. Et infra elucidatur quod di
lectio ipsa quod diligit deum vel primus deus est. Respon
spondet fuit Bonaventura. quod oculi hominis scientia autem
non sicut intelligende formaliter quod spiritus sanctus sit for
maliter nostra dilectione quod diligit deum vel primus
effectu (ut plerisque placet) quod appropinquat autem
exemplaritate: aut per unionem. Et sic credo inquit
magister intellectu. ad sensum istum. Exemplum ponit
id est. cum rex tenet manu equum non excludit tenet frenum.
quod tenet frenum tenet equum. sic deus tenet hominem
manu. sed est spiritus sanctus non excludit donum
gratiae creaturam sed includit. Ita sol influens luminales
et illuminando ipsum se non nisi per radium per quod aer for
maliter illuminatur. Sic in proprio. Nec et Bon
aventura et plausibiliter ponunt quod amore breuitas pra
seco. Ex aliis predictis consideremus quoniam gratiae deo
agere debemus per dono gratiae et ipsum debemus reama
re. cum quod tale donum excellenter est: ut potest arran
glio dat. cum quod taliter necessarium ad salutem dat. cum quod
cum hoc dono sciens etiam dat nobis et per scientiam oculis
bona celestia in celo dabit. O deus quod est bene per teip
sus nobis. O caritas nimia. Nam rex regalis si
dona dat se non dat. Deus autem preciosissimum cum dono
est tunc etiam seipsum dat. Tercio consideremus per gra
rum actionem recognoscenda de gratia dono. quod quoniam
non idignis nobis deus eam dat. et bene certissimum est quod
ad proximam gloriam. quod bene pector est in statu ire in iniurias
cicie dei ut scriptura testatur. Unus Augustinus. Secundo deum
inimicu esse oī criminoso. unde nullo modo meritis
tia sed pena. et tunc deus ei dat gloriam proximam illumina
tur et queritur ex sua divita merita benignitate ut
cum sit dignus vita eterna. propter quod gratia deus
tatur et gratia facit ac dignum vita eterna. Romani. 8. Si
ex aliis gratia iam non est gratia. O ita quod carissimi magistri
miseri de bonitate in gratia dono ut gratias agamus per
quod dedit nobis in baptismo et spiritu patrum est dare pe
nitenti. et bonis aliis deo deficiamus per talis et tanto
dono ne in vacuū accipiatis sed salutem per scientiam etiam
y. Circa secundum mysterium de gratia dei extincione
pueris et ingentissima. Theologus per generali regla
tenet quod per quodlibet periculum mortale corrumpit et peni
tus extinguit gratiam et in nihilum redigit. Roribus est
fuit Richarius. super. iij. dicitur. xxv. simulacrum Bonaventurae
ut dicit p. 17. p. 21. Omne quod corrumpit in id est quod
est resoluens. Sicut exemplum habemus de corpore bue
non quod de terra est. et post mortem dum corrumpit in ter
ra resoluens. Genes. iii. Puluus est et in puluerem reuer
teris. Sed quoniam gratia dei a solo deo creata in anima et
nihilum ut dicit Bertrandi. et super tacitum est. quod cum corrumpi
tur in nihilum redigit. quod fit per periculum quod bene auerterea
deo. Ideo quod bene christianus qui in baptismo et proximam ac
charistia et alijs sacramentis suscepit gratiam et postea
auerterea in culpa. sicut gratiam in se extinguit mar
mam ingratisitudinem facit et iniuriam deo. Proinde quod
quod spiritus sanctus donum taliter excellenter penitentem
et in nihilum est in non ens oculo cedere facit. quod

Berimo

XL

et maximū qd. qm̄ grā p̄ciosor ē q̄ celū terra et
tot⁹ iste mūd⁹ q̄ posse bō emere regnū eternū;
z sic tale bonū extingūdō p̄ pctm̄ mal⁹ dānū si
bi facit q̄ si amitteret om̄ia regna mūdi z om̄es
thesauros tot⁹ terre. Un̄ Gap. vii. de grā Saz
p̄ies dicit. Venici me sp̄us. i. grā sapie z p̄posuit
illā regnis z sedib⁹ z di. n.e. incō. nec cōgauit il.la
p̄ide p̄ciosū. qm̄ oē aux. in cō. l.a. e. erigua. Se
cūdo maxima ingratiudinē t̄m̄uria est q̄ sp̄m̄/
sanctū z totā trinitatē de suo tēplo. i. de aia sic ex
pellit z diaboli habitaculū illū efficit. Qd̄ si etiā
vni regi terrē q̄s faceret magnā penā demere
ret a rege. Jō. i. Lor. iij. Nescitis q̄r t̄plū dei est,
z sp̄us dei habitat in vob. si q̄s aut̄ t̄plū deivio
lauerit disph̄z illū de⁹. Hec ibi. Tertio q̄r aia
sp̄i sagie redēptā z gratificātā occidit. z sic ma-
xima ingratiudinē cōmittit z kpi passionē. Nas
sp̄s rā p̄ciosaz etrimauit aiam vt moreret p̄ ea
redimēda z gratificāda qd̄. p̄ toto mūdo corpora-
li z etiā p̄ angelis pdit⁹ nō fecisset. iō magna sit
sp̄o inuria cū. p̄ vili delectatō peti aia diabolo
tradit̄ grām extingūdō. Hinc. i. Thef. v. Nec
est voluntas dei in t̄po ieu in oībo vob sp̄m̄ nolis-
te extingue. Z S̄ hic vellis q̄stio occurrit
de corruptō. q̄s corrūpit grām in hoīe peccāte.
Rō q̄stis ē. q̄ libez arbitriū nō vult nec inten-
dit corrūpe grām cū sic sūma pfectio aie ipa grā
nec videt q̄ culpa possit grām corrūpe. q̄ vide-
mus q̄ minima grā p̄ualz sup oēm culpā ablu-
endo in baptismo tā orizinalē q̄ venialē z mor-
talē. nec corrūpit a deo bono q̄ nō p̄t esse autor
mali. corrūpe aut̄ grām ē malū. Miz ē ḡ a q̄ et
quō corrūpa sic in nibilū vt nec minima scintil-
la grā in hoīe maneat. maxime cū videam⁹ om̄e
qd̄ corrūpit in t̄pē senesci z veterasci z sic deficere
in vigore Heb. viij. z t̄n̄ grā subito extingui dici-
tur. Ad hec rñdef fm̄ Bonauē. sup. ii. di. xxvi. eli-
cidō plures v̄tates. Pr̄ima q̄ grā corrūpit
z extinguit in hoīe peccāte. s̄z nō ē a do causan-
te. q̄r vt Aug. dīc. Deo auctor nō sit bō deterior
qd̄ fieret si grām de⁹ ipē corrūper. q̄ hoc nō ē a do
Scđa v̄tas q̄ grā in homie peccāte corrūpit
subito in seipā p̄pter pctm̄ deficitēdo. Si ḡ q̄rat
rō q̄r sic deficit (inq̄t Bonauē) b̄ ē p̄pter auersio
nē hūane mētis a deo. q̄r grā salua manet in aia
et p̄tinuātō influētia a bonitate diuia sup mēt
ne facit. Qn̄ ḡ aia t̄cepto deo auertit faciē suā a
deo. statim etiā de⁹ nō p̄tinuat illā grā influētiaz
z p̄sequēs mor grā deficit z corrūpit. Sic erē-
pli grā. q̄d̄u faciem babes quersaz ad speculū
manet in speculo imago faciei tue. s̄z auertendo
mor deficit z in nibilū redigif eo q̄ nō p̄seruaf i
aere vel speculo. Silr q̄d̄u solis radi⁹ intrat p̄
fencitrā domū illuminat. pulchrificat et decorat.
s̄ si claudas fenestrā lux deficit z i domo illa cor-
rūpit p̄ p̄uationē ac dom⁹ erit tenebrosa q̄ p̄us
era luminosa. Et nota q̄ sicut imago in speculo
z lux i domo nō successiue deficit veterascēdo v̄l

diminuēdo in se s̄z subito corrūpit: eo q̄ non ha-
bet causaz corruptōis in seipā s̄z ab extra p̄ auer-
sionē vel obstatulū iterpositū. Sic grā q̄ ex se na-
ta ē a deo sp̄. pcedere nō b̄z causaz corruptōis in
tra se; s̄z ab extra p̄pter auersiōnē deficit in mente
hūana subito. Tertia v̄tas q̄ grā nō corrū-
pit a deo. s̄z corrūpi d̄r qdāmō a libero arbitrio
z qdāmō a pctō. Et hec p̄z ex pdic̄. q̄r dū libez
arbitriū p̄ pctm̄ auerrit se a deo a q̄e influētia ḡ
tie tāq̄z luminis a sole. lux grē deficit in seipā. nō
q̄r pctm̄ agere possit in grāz corrūpedo ipaz qm̄
grā p̄ualer pctō expurgādo ēāv̄ t̄ sup̄ tacū ē. S̄z
sic corrūpit q̄ de⁹ cessat influere mor grāz in oīa
peccatrice z cessat p̄fuare datā grām gratūfaciō
entē. z sic necesse ē in seipā deficeret corrūpi. sicut
z q̄libz creatura mor in nibilū redigere nū ma-
nu dei p̄fuare: vt dicit Greg. in moral. z sic p̄z
z Circa tertii de p̄fissima restauratōe grātiae
qm̄ fidei z tot⁹ theologie regula ē. s. q̄ p̄fissim⁹
de⁹ p̄ penitētā restaurat z reddit hoī grāz pdicaz
p̄ culpa. iuxta illud Ps̄. Redde mihi leticiā sa-
lutar̄z cui. z sp̄u p̄ncipali (inq̄t) p̄firma me. z plu-
res alias sc̄pturas. Querit. Lur p̄i de⁹ sic ordi-
nauit vt tā sūma z p̄ciosissima res. s. grā in pecca-
toze q̄tēs auertit a do sp̄ annubile. z q̄tēs quer-
it sp̄ denuo creādo infundat. Miz em̄ ē q̄ cuz
posset tā p̄ciosissimā rē alib⁹ p̄fuare z itēp̄ redde
re penitēti nō vult p̄fuare: s̄z denuo ex nibilo cre-
are q̄tēs q̄tēs q̄s penitet z sic restaurare ani-
mā ad grātia. Ad hec rñdef fm̄ Bonauē. vbi su-
pra. aliosq̄z doc̄. q̄ b̄ voluit facere de⁹ ex sua pie-
tate p̄cipiūs rōnē. P̄rio rōne iusticie. Justū
em̄ ē vt Aug. dīc. q̄ de⁹ sic administret res q̄s cō-
dīdūt vt eas agere p̄prios mor̄ sinat. Un̄ s̄z Bo-
nauē. silis ē q̄stio si q̄s q̄rat d. Lū de⁹ pl̄ diligat
vnā aiam sanctā q̄ celū z terrā. quid ē q̄ p̄mittit
aia sanctā a se cadere z separā. z nō p̄mittit celū
vt terrā p̄ire. Ad b̄ inq̄t rñdebit q̄ sane intelligit
q̄ b̄ cursuī rep̄ z grātia iusticie: vt se; aia que
nō vult p̄seuerare i grā suo arbitrio p̄ceare eo q̄
p̄ire vult. z q̄ p̄seuerare plene vult p̄mācat. Se
cūdo rōne misericordia ostēdēde. Nā in b̄ p̄mari-
mā misericordiā exhibet de⁹ pctōri penitēti q̄ q̄tē-
ens querit sp̄ grām denuo creat z ifūdit. Ter-
tio rōne n̄re doctrine: vt se; ex q̄ tā p̄ciosus thesau-
rus grē habet in nob̄ fragilib⁹ de facile p̄ire h̄ns
discam⁹ sollicite custodire. p̄ eo v̄sq̄ ad mor̄ p̄e-
nā nos exponēdo. Un̄ exēplū legi⁹ q̄stūs Fran-
cise⁹ ter iūst ad p̄es ifidēlū morti se exponendo
p̄ grā t̄p̄ largiori acqrēda. Jeſtū s. Laurētūs
z martyres v̄lro se dābāt morti. Ultimo ratōe
charitat̄ imēse. Nā cū de⁹ pl̄ diligat aiam q̄ ce-
lū z terrā z oīa corp̄alitā: vt dīc Aug. z Bern. Et
narrat Dyon. exēplū in ep̄la ad Demophilū. q̄
xps reuelauit scđo Larpo p̄b̄ytero q̄ ex charita
z pat̄ eēt rursū xps mori p̄ hoīb⁹. Ferit etiāz fm̄
Aug. q̄tēs v̄tēz mori pat̄ eēt q̄tēs sunt stelle zē.
Tolē ḡtātā q̄z nob̄ charitatē oīdicin b̄ q̄ sic an-

Feria secunda post Pentecosten

gēlos et aias ex nihilo: sic p̄ciosaz rem. s. ḡraz que excellētior ē celo et lux aie creat ex nihilo et tot vici bus tā innūerbilib⁹ illā sp̄ p̄sto ē de nouo cre are q̄tis creat vel recreat aias q̄ querit ad pe/ nūctiā: cū vñica talis creatio. s. ḡre p̄cellat. Nam Aug. dīc. q̄ mai⁹ ē vñū iustificare impīu q̄ d̄ n̄ bilo creare mūdū. O ḡbō reama dei et age peni tentiā pro tanto christi amore erga te oñlo. Ro gem⁹ ergo christū ve det r̄c.

De eadē feria post Penthe. siue diebō sequentib⁹ Sermo tert⁹ d̄ gracie p̄ciositate et formositate et luminositate.

P̄timum est gra /

O ria stabilire cor. Verba ista scribit Ap's Heb. xiiij. ca. Scim⁹ charissimi qm̄ in h̄ mūdo sum⁹ p̄stituti veluti in mari magno: vt dicit Amb. In q̄ sūr reptilia innūera aia lia pusilla et magna. i. diuersa genera inimico et invisibilium et visibilium. et sinue tempestates repratio nū et aduersitatū fluct⁹. Nā et maiores. s. potēres deuorat m̄iores opp̄mēdo. siē i marī pisces et bel ue maiores deuorat m̄iores. iōqz siē nauigatiō i marī optimuz ē achorā firmā tenētē nauēbie ne ea tempestas rapiat aut fluct⁹ absorbeat: sic nob̄ ē necarūr̄ optimū i ḡra stabilire cor. siē dīc Ap's in p̄missō thēmate: vt sic a picul'dānatois possi mus saluari eternaliſ. Un̄ P̄en⁹ ap's Act. xv. ait. Per ḡram dñi nr̄i ielu xp̄i credim⁹ saluari. Et h̄ p̄t̄ ponit p̄ alio thēnare hui⁹ f̄mōis. Iea qd̄ ḡra sp̄usct̄ p̄ter ea q̄ in alijs f̄monib⁹ p̄scripta sūt in h̄ f̄mōetria mysteria declarabim⁹.

Primum d̄r sūme p̄ciositatis.

Sedō qd̄a bona sp̄ualia.

Tertium qd̄a bona luminositatis.

A Circa p̄mū de sūma p̄ciositate ḡe: vt sc̄amus cā p̄derare et diligētissime custodire acci piam⁹ h̄ac p̄clusionē q̄ ipa sp̄usct̄ ḡra ē p̄ciosissima sup̄ oia alia tot⁹ mūdi bona. Declarat̄ f̄m Fran. Maro. inducit̄. Nā bonoz p̄ciosoz q̄ tuor p̄serrim sūt genera q̄ oia p̄cellit ḡra.

Primo qd̄a sūt bona mūdialia.

Sedō qd̄a bona sp̄ualia.

Tertio qd̄a bona celestia.

Quarto quedā bona diuinalia.

Primo inq̄ sūt qd̄a bona mūdialia: vt sūt bona corporalia: diuirie honores: dominiaz hmōi; yl' etiā corporalia q̄ sūt illis portiora vt sanitas: fortitudo pulchritudo. Et in oia ista sūme p̄ciosa ē vita. qz vt d̄r Job. ii. Pelle. p̄ pelle et cūcta q̄ h̄z h̄o dat p̄ amia sua. Nā et p̄bs. q̄ de aia dicit. q̄ oia appetit̄ et viuere. S; qm̄ ab oib⁹ boib⁹ sane mens̄ vita ipa despici et morti exponit. p̄ ḡra vt omnia amittant̄ p̄t̄ q̄ dei ḡra p̄da p̄ p̄ctū. siē h̄ p̄t̄. Primo ex auētate euāgēlica. Mar. x. Nolite ti mere eos q̄ occidunt̄ corp⁹: aia et n̄ p̄nt occidere. h̄ pot⁹ cū timere q̄ p̄t̄ et corp⁹ et aia et occidere et

pdere in gehennā r̄c. Iē eiusdē. xvij. Quid p̄det̄ boi si vniuersū mūdū lucret; aie v̄o sue decrimē tū patiaſ. s. pdēdo dei ḡraz. q. d. nil. Scđo p̄t̄ et rōne theologica. qz vt Aug. dīc sup̄ Job. Mēh us ē deo dilecto mori q̄ ipo offensō viuere. Tertio ex lege canōica ac etiā civilica. qz vt habef̄ et trade bis q̄ vi me. cau. fi. ca. Sacris. Nullo me tu debet q̄s p̄ctū morale facere. s. p̄ q̄ ḡra p̄dē. Et. ff. qd̄ me. cau. l. Isti qd̄. d̄r q̄bon⁹ h̄o plus ri met p̄ctū q̄s moret. Deniq̄ q̄rto p̄t̄ et lege p̄bi ca. Nā. iij. ethico p̄ dīc p̄bs q̄ meli⁹ ē mori⁹ ḡfa cere p̄tra bonū r̄t̄. Et q̄b⁹ p̄t̄ q̄ ḡfa si p̄cellit̄ q̄s vita. et p̄ sequēs q̄s oia bōa mūdialia. O ḡq̄ stulti sūt boies q̄. p̄ momērancō p̄ctō pdūte dei ḡram. Exemplū accipiam⁹ tale. Scim⁹ em̄ et auditu q̄ Alexā. magn⁹ et impatores romani i perātes in mūdo babuerūt p̄ libito suo oia dele ctabilia q̄ntū erat possibile boib⁹ h̄ie invita ista. S; q̄ caruerūt dei ḡra trāsferūt om̄ia illa quā si vmbra. vñ⁹ puer nudus baptisat̄ q̄ bodie de cessit maior ē plurima bona iproportionabiliter i celo nūc possidet p̄ ḡraz baptismi q̄ habeant oēs impatores illi. Immo talis puer i celo gaudet plen⁹ oib⁹ bonis Illi lugēt iñ inferno in cruciat̄. b̄ p̄petuis. O ḡbō dic mihi nūc qd̄ boz̄ te fuisse eligeres: an talē puer p̄ baptismō deces dentē: an talē magnū impatoē toti mūdo regnē et iā iñ inferno lugentē. Lertuz ē q̄ pl⁹ eligeres esse iñ celo iñ meritis illi⁹ pueri. Et sic p̄t̄. p̄posi tū. B Scđo sūt qd̄a bona sp̄ualia vt sūt iñ collectualia. inē q̄ sūmū graduz tenet sapia. de q̄ scribis Prover. vi. Preciosior ē cūc̄ opib⁹ et oia q̄ desiderant̄ huic nō valēt cōpari. Deniq̄ bona sp̄ualia sūt etiā r̄t̄es. s. h̄abilitas p̄tra superbiū: liberalitas q̄ auariciā siue pietat̄ exercitū. Iēz p̄tra luxurīa castitas: q̄ ira patiētia: q̄ gulā sobriet̄as: q̄ inuidiā dilectio fraterna et pat̄: p̄tra acci diā deuotio r̄c. Sup̄ oia ista p̄cellit̄ r̄t̄es theologicē fides spe charitas: iñ oīm maior boz̄ et charitas. i. Lor. xiiij. S; qm̄ sine ḡra ē tūfacit̄ nec vera charitas ē cōpōt. nec vā et gratuita sapia. Nā teste Amb. li. de sapia. Frigē sapia sine ḡra. Iē Rich. de sōno mystico dicit. Scia sola sine sanctitatis affectu et sine bonitat̄ effectu qd̄ aliud ē q̄ simulacrum sine motu. Et pat̄ hoc i phis antiq̄s. Iē nulla v̄t̄ etiā placet deo nisi in boie q̄ est in ḡra. Un̄ Aug. xvij. q. j. Dēs. dīc. Ubi deest agnitus eternae et incommunabilis r̄t̄is falsa v̄t̄us est etiā iñ optimis morib⁹. Nec ille. Exemplū iñ fidelib⁹ in q̄b⁹ sūc̄ et iñ p̄ctō manētib⁹ extra ḡraz falsa v̄t̄ d̄r pudicicia et iustitia et hmōi q̄tū ad effectū et p̄mū salutē etiā. vt scribi tur iñ codē ca. Dēs. Et pat̄ q̄ no p̄ducit ad effēctū vel p̄mū eternae salutē. vñ p̄t̄ q̄ ḡra p̄cellit̄ Tertio quedā sūt bona celestia iter q̄ p̄cipū bonū ponit̄ natura angelica beatificata iñ glia. quā Dyon. dicit eē speculū purissimū iñ q̄ reluz̄ et diuine essentie similitudo et sc̄ē trinitatis imago

pl^o q̄ in aia nfa. S; ḡa p̄ualet naturā angelī, cā, q̄ meli^o ē culibet creature rā angelice q̄ etiā būane ēē in ḡa q̄ fore angelū in natura; sine rā, mē ḡa; vt p̄t de demonib⁹ q̄ natura sūt angeli. z q̄ sine ḡa lūt, sō horrēdū sūc̄z reprobī ac dāna ti. O ḡtu p̄tōr q̄ntuz horreres fieri vel vere dici diabol⁹. tātū z pl^o debes horrere p̄tēm cōmitte, re, q̄ p̄b s̄ilis es diabolō. S; si es i ḡa gaudere ha bes, sic z Berū dicitur. O inq̄t ielu bone pl^o gau deo angelis sup̄ferri per gratiā q̄ me angelū fu isse p̄ naturā, z sic patet. Quarto quedā sūt bona diuinalia q̄ sūt lugnaturalia z incōp̄b̄sibililia om̄i creature; vt sūt p̄sonē diuine pater fili⁹ z sp̄ic̄tus. Et sūmū bonū q̄ meli^o excoxitari nō p̄t̄ ē ip̄a diuina cēntia; vt Bnf. dicit in monologion. S; ḡa gr̄ufaciēs est bonū tā excellentissimū mū q̄ dēfici facit z diuine silitudinis p̄cipiatōne efficiat in aia quā deo p̄iūgit. sicq; in deū transformat. Siē videm⁹ q̄ ferrū igne candēs in sili tudinē ignis trāformaſ. Un̄ de talib⁹ Ps. dīc. Ego dixi dñ̄ estis. s. per p̄icipationē. Et sic p̄t̄ p̄ciositas ḡe. O ḡa xp̄iane euigila z excute te a p̄t̄is: quere dei gratiā vt habeas tā p̄ciosissimū bonū z tandē gloriā.

L Circa secūdū de gratie formosa pulchritudine accipiam⁹ p̄ p̄clusiōe. q̄ ḡa gratiufaciēs decorat aiam pulcherrima forma sup̄ oia mun di creāta decora. Nā iductiue declarado f̄m eū, dē frā. Maro. q̄ttuor sūt p̄cipua a deo creāta z p̄ alio gradatim decora. quibus om̄ib⁹ maio ri decore illustrat gratia.

Prīmū est solis luciditas.

Sēcūdū est celī empyrei p̄claritas.

Tertiū est aie rōnalis formositas.

Quartū est angeloz z speciositas.

Prīmū ḡpulchriū p̄ cereris visibilib⁹ in hoc mū do ē solis luciditas. Eccē. xj. Dulce lumē z dele zabile videre solē. hoc dicit ppter pulchritudinē. Nā oēs colores z oia pulchra lux solis pulchritudic̄at z p̄ cerer⁹ est luce sua pulchrior. S; ḡa pulchrior ē i sua natura ī proportionabilit̄ q̄ sol. li, cer carnalis hō pulchritudinez ḡe nō videat eo q̄ ḡa est lux sp̄ualiter aiam sp̄ualiter illuminās nō visibiliter. Un̄ sicut se habet ocul⁹ nicticorac̄ ad lumē solis; sic se habet ocul⁹ noster ad ea que sūt manifesta nature. q̄. methaph. et maxime ad sp̄ualia. S; quō possit hoc ostēdi q̄ ḡa sit pulchrior in sua luce naturali q̄ sol. Rūdef̄ q̄ cali rōne. q̄ hoc certū est z p̄ regula tenēdū q̄d Aug. decimi. dei li. viij. di. scz q̄ om̄i corpī p̄fer̄ aie na turā q̄lisc̄t̄. z sic corporalia n̄ valent sp̄ualib⁹ p̄pari. q̄ sp̄ualia ī proportionabilit̄ excedunt oia cor poralia. Nāz vīdem⁹ in corpe būano q̄ois eius pulchritudo z decor ab aia est q̄ recedēte in mor te corpus erit deforme z putridū. ḡ videz exēpla z rōter q̄ aia p̄stātor est corpe. S; ad p̄positū vide mus q̄ sol nō p̄t̄ illuminare animā rōnale. immo nec centū soles possent eā illuminare ab in-

tra vt vīdeat aia scīpam z deum ver. p̄ fidem et amoē. s; sola ḡa illuminat aiam. ḡ sequit̄ q̄ siē aia p̄stātor est corpe: ita z lur aie sp̄ualis. i. ḡa z tia mltō p̄stātor z pulchrior ē q̄ ois lux corpal.

S; cōbo pulchrior est celī empyrei p̄claritas q̄ trāscēdit oēm pulchritudinē solis. sic sol pulchritudinē stellaz eo q̄ habet lucē magis sp̄ualez z aptū habitatiōi brōz vt volūt oēs cōiter docē. S; ḡa pulchrior ē q̄ sit pulchritudo celī empyrei. q̄ ḡa ē quēdaz p̄cipiatō diuine silitudinis z pulchritudinis excedēs oēm facultatez nature create: vt dicit Job. i. ii. q. xiiij. ar. i. Un̄ Aug. sup Job. ser. xxij. dicit. Sicut anim⁹ deē facit i cor pore: sic deē in aia. Deē ḡaie deē est. Nec ille. S; deē pulchrior ē ī proportionabilit̄ celō empyreō ḡrē. Tertio sup̄ p̄dicta adhuc pulchrior ē aia rōnalis. Siē cēm celū pulchriū ē terra; sic aia rōnalis celō etiā empyreō. Un̄ Chrys. li. de lapsu mūdi dicit sic. Quāto celū terra pulchriū: tanto aie pulchritudo oēm formā q̄uis pulcherrimi corporis sup̄at. Siē cēm fieri possēt̄ corgalib⁹ ou lis aie pulchritudine viderem⁹. nōne derideres oia hec q̄ in terris decora ēē vident̄. Nec ille. S; ḡa est forma pulchritificās aia z rōnale sine qua turpis ē ania tāq̄ ēē sp̄us diabolic⁹ q̄ ē sine om̄i ḡa gratiufaciēte. D Un̄ ḡa diffiniūt̄ sic qd̄ scz sic f̄m Bonavē. sup. ii. di. xxvij. iter q̄stionēs circa litterā diffiniūt̄e magistrali) q̄ḡa gratia gra tu faciēs ī forma aie a deo gratis data sine meritis gratiufaciēs habent̄ opus ei⁹ bonū reddēs dignū vita eterna. Nec ille. Lū ḡ sic dīz q̄ est for ma p̄t̄ q̄ ois pulchritudo aie est a ḡa informāte p̄ quā tāq̄ p̄ habitū z cēnodiū regiū agnoscit̄ q̄s else fili⁹ regis eterni scz dei z coheres xp̄i. et cū dīz q̄ est gratis data z gratiufaciēs habent̄ denotat̄ q̄re dīz ḡa. Nam dicit Alex. d. ales. iii. par. q. lxvij. q̄ idcirco dīz gratia q̄ est donū a deo sine meritis datū z simul gratiufaciēs hoīcm: ac p̄b op̄hois reddēs dignū vita eterna. Et sic patet.

Quarto p̄ oīb⁹ creaturis p̄dictis pulchrior est natura angelica q̄ trāscēdit aiam pl^o q̄ sol lunā. Inter oēs aut̄ angelos pulchrior fuit ip̄e lucifer. tā q̄ ad oēs cadētes q̄ ad stātes vt pb̄at magister in. q̄. di. vi. z un̄ ḡa p̄cellit etiā angelos. qm̄ minim⁹ angel⁹ bon⁹ eo q̄ ēiā in ḡa ūfirmatus pulchrior ē lucifero. sic lux pulchrior ē indicibili ter q̄ tenebrevt̄ dīc Aug. sup̄ Ben. ad litterā. qm̄ iuxta dictū Hugonis de san. vīct̄. q̄uis in lucis fero z alīs āgelis cadētib⁹ naturalia remāserūt̄ splēdida. z p̄ sequēs pulchra. S; cēm ppter auer sionē a deo sūt̄ obnubilata z tenebrosa. S; cēm exē pli ḡa. Crystall⁹ q̄uis sit splēdidiōr q̄ vitruz et pulchrior. S; si cyph⁹ crystallin⁹ sit plen⁹ veneno nigri coloris tenebrosus sit z horrend⁹. si aut̄ sit ali⁹ cyph⁹ vitre⁹ plen⁹ malomatico splēdēte colo z re aureo placēs est z delectab̄l ac pulchrior illo. Sic est in p̄posito. O ḡbō xp̄iane aduerte q̄ curpis z miser es si in pctis viuedo sine ḡa existis.

Feria tercia post Pentecosten

Quid enim sic alio esse te putas nisi in veritate simile diabolo. O quanto querere ut per gloriam sim deo et angelis gratia et similitudine. Si videre posses cum animam in gloria existente quam pulchritudinem habet ex gloria perfecto mirareris quod tam pulchra ait aias babes qualiter est deus pulchritudinis ineffabilis. Sic quoque oia per tali luce pulcherrima et deiformi secunda pterentes. Exemplum de sancto Paulo apostolo qui luce celesti prostratus et ad eam tandem in celum raptus oia precepit vobis ad mortem pro Christo se offerendo. Item sanctus Stephanus prothomartyr vidit claritatem christi in dextra patris statim et mori per Christum dulcereputauit. Item sanctus Benedictus raptus in quadam divinitate lumine oia precepit pro Christo. Et sanctus Fraciscus et canit de eo Absorptus luce celum oia precepit. Vidi etiam eburcos quodam tempore principis tenet castrum in confinibus Hungarie dum nocte quodam vigilias vidit totam gloriam christiana et regionem esse in luce quam scilicet claritatem significat: et glori regnum eburcos ubique tenebras fore. Cum hunc idem alijs suis reculisset et quodam tempore ut dicitur similius vidisset morte castrum illud christianis dederunt et ad baptismum venerunt pterentes oia: ac deuotissime Christo fuientes adeo quod ille principis factus christianus continent no men Iesu in predicacione vestre missa audiens totius genitum ptebat in terra adorando Iesum christum. Et sic patet de formositate gratie.

Lirca tertium de lumiositate gratiae salutis ex scriptura sacra clare est quod deus per gloriam illuminat animam humanam iuxta illud Job. i. Erat lux vera. scilicet Christus: que illuminat. scilicet gratia omnem hominem venientem humanum mundum. Proposita Augustinus de natura et gratia dicit quod gratia grati faciens realiter in ipsa oia non est aliud nisi lux aie mentem illuminans ad beneficium legem dei et grati operandum Hoc ille. Et quod non ista lux est in oia tanquam forma scilicet habitualis sed deo infusa mente illuminans et gratificans ut in dictum est super. Ideo dicitur: ma vel etiam habitus mentis. Sed in quo vel qualiter gratia illuminat mente humana ad auertendam est quod principia necessaria ad salutem homini sunt quoniam; sicut accipitur ex verbis apostoli. Corin. xiiij. di. In ecclesia volo quoniam; uba sensu meo loqui ut alios instruam. Et de istis illuminat gratia quod ad hec quoniam tenet ois christianus sub necessitate salutis.

Primum est quod credere debeamus. Quod est articulus secundus est quod obseruare in visu los fidei et debemus: quia precepta decalogi

Tertium est quod auferre debeamus: quod potest morta Quartum est quod timere et persequi: omnia penitentia debemus: quod penas inferni

Ultimum est quod a deo querere et sperare debemus: quia celeste regnum

Orgo christiane addiscere hec quoniam predicta: alioquin (ve Augustini utriusque) nescio quod forte te audeas christianum dicere cum hec nolis addiscere. De his ergo loqui signum est gratiae spiritus sancti que illuminat mentes hominum ad talia loquenda et audienda.

Exemplum legis in vita spirituali et describit in speculo exemplo quod quidam vir secus senior cui Christus taliter gratiam dederat quod reuertente spuissimo videbat spuissimam: et referebat se videlicet quod dum aliquis inter se colloqueretur ptebat de talibus scripturis que ad salutem pertinet ait: quod ibi memini. Stabat circa eos sancti angeli letantes et delectabantur hilari vultu de eloquio domini, sed cum alia ratione loqui incipiebat statim indignates angeli recedebant loquitur ab eis: et accedebat democritus tanquam porci sordidissimi et volubiliter se intercessos.

Ad idem aliud exemplum legis in codicili speculo etemplo quod sanctus pater Fraciscus dum cum sociis et filiis benedictis sedebat et precepisset vobis ut loqueretur de divinis quodam sibi spuissimum suggesteret. Ille stupenda loqua de beatitudine divinis mysteriis. scilicet dei et preceptis et ceteris supradictis. Impacto illi solentio alteri similius precepit ut et ille loquax et spuissimus quod ei suggesteret. Postea tertio silentio precepit. et tandem quanto ac postea quanto. Et cum sic loquens esset vobis in medio eorum dominus Iesus in specie eius uenit pulcherrimi cum terra dulcedine gratioribus dicentes quod sanctus pater quod ceteri oes fuerunt rapti et iacebant in terra sicut mortui nil penitus de mundo sentientes. Liques ad se ipsum redilissit sanctus pater monuit fratres ut gratias agerent deo et lumine gratie docendo in spuissimo alijs infunderet ut omnes salvarentur. Ecce ergo quod dominus Iesus amatales. scilicet dedi uitiosi mysteriis loquuntur credentes et maledicentes obfuscati pteque cauerentes. et tales visitantes Christus illuminat sua gratia: ac etiam angeli gaudet de talibus. Rogemus ergo dominum Iesum ut dicitur.

Feria tercia siue alij diebus sequentibus post Pentecosten Sermo in ordine. iiiij. de gratia spuissimam et acquisitione et augmentatione et seruatione

Go Veni ut vita

e habeat et abundanter habeat. Job. x. 21 eius gelio bodierno. Verba sunt reduplicatio nisi dominus Iesu quod omnibus suam misericordiam caritatem erga nos et gratiam honestatem di. Ego inquit veni. si mundum et visum habeat. scilicet gloriam in puritate et abundantiam habeat. scilicet gloriam in futuro. quod gloria non est aliud quam gratia summa. bec Lyra. nam nemo pueniet ad gloriam nisi finaliter sit in gratia dei. Proprius quod apostolus hortatur. qd. I Tim. iiij. di. Tu fili fortare in gratia quam in Christo Iesu habebis. et potius per alios themate. Non poterit dicere apostolus. Cof fortare in gratia vestre. scilicet gratia firmata ptebat et sic possis salvare. Non si heu mali potest ptebat excedere a gratia in qua potest obverti dictum crescere et visus ad mortem pteuerare ut sic ad gloriam puenire de quod Christus dicit vobis super. Ego veni tecum. Itaque de his spuissimi ptebat ea quod in predictis sunt ptebat tria mysteria in beneficio declarabimus

Primum dicitur meritorie acquisitionis
Secundum dicitur gratifice augmentatōis
Tertium dicitur salutifice seruationis